

Welke kosten kunnen er in het geval van een betalingsachterstand worden verhaald op de klant/consument?

In de precontentieuze of minnelijke fase, d.w.z. voordat de zaak aanhangig wordt gemaakt bij het gerecht

Wanneer een klant een factuur niet betaalt, dan zal hij gewoonlijk herinneringen en ingebrekestellingen ontvangen, en kan de leverancier uiteindelijk ook andere kosten in rekening gaan brengen zoals verwijntresten of een boeteclausule. We zullen hieronder eerst in gaan op de mogelijkheid om beroep te doen op een gerechtsdeurwaarder of op een incassobureau, en vervolgens op de betrokken kosten.

Wanneer de leverancier een gerechtsdeurwaarder of incassobureau in de arm neemt

Herinneringen en ingebrekestellingen worden meestal door de leverancier zelf verstuurd, maar we willen erop wijzen dat die ook over de mogelijkheid beschikt om een gerechtsdeurwaarder of incassobureau in te schakelen om zijn schuld te innen.

De gerechtsdeurwaarder of het incassobureau beschikken in dat geval niet over ruimere bevoegdheden dan de leverancier zelf. Zo kunnen ze ook herinneringen en ingebrekestellingen versturen, maar kunnen ze in geen geval inbeslagnemingen doen (daarvoor is namelijk een voorafgaand gerechtelijk vonnis nodig).

De inning van schulden in de minnelijke fase is gereguleerd door een wet van 2002¹, die met name stelt dat de gerechtsdeurwaarder of het incassobureau geen andere kosten kunnen eisen dan degene die zijn "voorzien" (in het contract of in de algemene voorwaarden) of die "wettelijk toegelaten" zijn (voorzien in de wetgeving). Er kunnen met andere woorden geen kosten worden aangerekend die niet zijn voorzien in het contract, de algemene voorwaarden of de wet.

1 Wet van 20 december 2002 betreffende de minnelijke invordering van schulden van de consument.

Wat zijn deze kosten?

1/ ADMINISTRATIEVE KOSTEN (herinneringen – ingebrekestellingen)

Voor waterfacturen bedragen deze kosten respectievelijke €5 (herinnering) en €15 (ingebrekestelling)

Voor aardgas en elektriciteit leggen de betrokken ordonnanties plafonds op van respectievelijk €7,5 (herinnering) en €15 (ingebrekestelling). De ordonnanties stipuleren verder dat het totaal van deze kosten niet meer dan €55² mag bedragen.

De Brusselse regulator, Brugel, heeft bevestigd dat dit plafond van €55 uitsluitend de kosten voor herinneringen en ingebrekestellingen omvat (en dus niet de andere kosten waarvan sprake in punten 2 en 3).

Brugel heeft overigens de grenzen van dit plafond geschetst in zijn jaarverslag van 2015³ waarin wordt gesteld dat :

- Het gaat om een plafond per procedure, ongeacht het aantal onbetaalde facturen (hieruit vloeit voort dat de innings- en administratieve procedures die tijdens een ononderbroken periode van betalingsachterstand plaatsvinden, niet meer mogen bedragen dan dit plafond, zolang de rekening van de klant niet terug op nul staat).
- Een minnelijke invorderingsprocedure begint bij de verzending van een herinnering wegens niet-betaling en wordt afgesloten wanneer de verschuldigde bedragen volledig zijn betaald (geen betalingsachterstand meer) of wanneer de schuldeiser naar de rechter stapt (art. 25sexies, §2, lid 3).
- Als de klant afzonderlijke facturen ontvangt voor aardgas en elektriciteit, zal dit plafond worden toegepast voor elke energiebron (€55 voor aardgas en €55 voor elektriciteit). Als aardgas en elektriciteit samen worden gefactureerd, geldt er slechts één enkel plafond van €55.
- Alleen de volledige betaling van de schuld (hoofdsom en andere kosten) en een daaropvolgende wanbetaling rechtvaardigt de opening van een nieuwe minnelijke invorderingsprocedure en dus het eisen van nieuwe inningskosten tot aan een nieuw plafond van €55.

In de praktijk stellen we vast dat het moeilijk is om te bepalen welke kosten er bij de geëiste bedragen betrekking hebben op de eigenlijke energie en wat de andere kosten zijn.

Aarzel dus zeker niet om een kopie van de facturen en/of een detail van de verschuldigde bedragen op te vragen om precies te kunnen nagaan wat nu precies de kosten voor de herinneringen en de ingebrekestellingen zijn, en om te kijken of het plafond van €55 al dan niet is overschreden.

2 Artikel 25 sexies, §2, 1° van de Ordonnantie “Elektriciteit” en 20 quater, §1, 1° van de Ordonnantie “Gas”.

3 <https://www.brugel.brussels/publication/document/verslagen/2016/nl/verslag-33-jaarlijks-verslag-2015.pdf> (pagina's 18-19)

2/ VERWIJLINTRESTEN

Deze intresten zijn bedoeld om de schuldeiser te vergoeden omdat hij niet onmiddellijk kan beschikken over de bedragen die hem verschuldigd zijn.

- Als er niets in het contract of de algemene voorwaarden staat: de wettelijke rentevoet (2% voor 2019) is van toepassing vanaf de ingebrekestelling.
- Als het contract of de algemene voorwaarden een rentevoet en een begin voor de berekening bepalen, dan worden die toegepast.

OPGELET

- » Controleer altijd of de klant het contract en de algemene voorwaarden vooraf heeft ondertekend (aanvaard).
- » De rentevoet voor de verwijlntresten moet redelijk zijn, d.w.z. dat hij het verlies dat door de schuldeiser wordt geleden door de wanbetaling, niet manifest mag overschrijden.

3/ BOETECLAUSULE

De boeteclausule bepaalt voorafgaand aan een conflict op welke schadevergoeding de benadeelde partij recht heeft wanneer de andere partij haar verplichtingen niet of laattijdig nakomt.

De boeteclausule wordt vaak als percentage uitgedrukt, met bepaling van een minimumbedrag.

OPGELET

- » Controleer altijd of de klant het contract en de algemene voorwaarden vooraf heeft ondertekend (aanvaard).
- » De bedragen die als boete worden geëist, moeten in verhouding staan tot het geleden nadeel en mogen geen duplicering zijn van de verwijlntresten of administratieve kosten.
- » Controleer of de algemene voorwaarden een wederzijdsheid voorzien (d.w.z. of er eveneens een schadeloosstelling wordt betaald wanneer de leverancier zijn verplichtingen niet of laattijdig nakomt). Als er geen wederzijdsheid is voorzien, wordt de clausule als onrechtmatig en nietig beschouwd⁴. Het gebeurt regelmatig dat rechters deze clausules als onrechtmatig en dus niet toepasbaar beschouwen en bijgevolg de door de klant verschuldigde bedragen verlagen. In een recente nieuwsbrief hadden we het trouwens over een dergelijke beslissing: <http://www.socialenergie.be/nl/jurisprudence/beslissing-inzake-gerechtskosten/>

4 Artikel 32, 15° van de Wet op de Handelspraktijken: “De clausule die het bedrag vastlegt van de vergoeding verschuldigd door de consument die zijn verplichtingen niet nakomt, zonder in een gelijkwaardige vergoeding te voorzien ten laste van de verkoper die in gebreke blijft.”

Artikel VI.83 van het Wetboek van Economisch recht: “In de overeenkomsten gesloten tussen een onderneming en een consument zijn in elk geval onrechtmatig, de bedingen en voorwaarden of de combinaties van bedingen en voorwaarden die ertoe strekken: (...) 17° het bedrag vast te leggen van de vergoeding verschuldigd door de consument die zijn verplichtingen niet nakomt, zonder in een gelijkwaardige vergoeding te voorzien ten laste van de onderneming die in gebreke blijft.”